

Antopäivä
17.2.2020

Diaarinumero
00819/19/1206

POHJOIS-SAVON
SAIRAANHOITOPIIIRIN KY

18-02-2020

Dno _____

KIRJAMO

ASIA

Valtion tutkimusrahoituspäätöstä koskeva valitus

Valittaja

Konsta Pamilo

Valituksenalainen päätös

Pohjois-Savon sairaanhoitopiirin kuntayhtymän Kuopion yliopistollisen sairaalan erityisvastuualueen tutkimustoimikunta 22.2.2019 § 4

Pohjois-Savon sairaanhoitopiirin kuntayhtymän Kuopion yliopistollisen sairaalan (myöhemmin KYS) erityisvastuualueen tutkimustoimikunta (myöhemmin erva-tutkimustoimikunta) oli päättänyt 7.11.2018 § 30 valtion tutkimusrahoituksen jakamisesta yliopistotaseeseen terveyden tutkimukseen KYSin erityisvastuualueella vuonna 2019. Erva-tutkimustoimituskunta oli tehnyt keväällä 2018 linjaukset valtion tutkimusrahoituksen (myöhemmin VTR-rahoitus) hausta, arvioinnista ja jakamisesta. Tutkimusrahoitushaku oli järjestetty 20.8.–17.9.2018. Rahoitettavia tutkimushankeluokkia oli ollut kolme: dosenttitaso, tohtoritaso sekä väitöskirjataso. Päätöksen mukaan yhdelle (valittaja) väitöskirjatason hakemukselle ei ole voitu myöntää rahoitusta, koska hakija oli väitellyt 12.10.2018.

Valittaja on hakenut 7.11.2018 annettuun päätökseen oikaisua. Erva-tutkimustoimikunta on hylännyt oikaisuvaatimuksen valituksenalaisella päätöksellä.

Osoite

Minna Canthin katu 64, PL 1744
70101 KUOPIO

Puhelin

029 56 42500

Faksi

029 56 42501

Sähköposti ja asiointipalvelu

ita-suomi.hao@oikeus.fi

<https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

VAATIMUKSET HALLINTO-OIKEUDESSA

Valituksenalainen päätös tulee kumota lainvastaisena ja epätarkoituksenmukaisena. Oikaisuvaatimus tulee hyväksyä ja hakemuksen mukainen valtion tutkimusrahoitus on myönnettävä.

Tutkimusrahoitusta on haettu määräajassa meneillään olevalle väitöskirjatutkimushankkeelle, joka on osa valtakunnallista tutkimushanketta. Hakuohjeen 13.8.2018 mukaan väitöskirjatutkija voi hakea rahoitusta vain omaan palkkaan ja korkeintaan kuuden (6) kuukauden ajalle. Väitöskirjatutkimushanke voi kuulua osaksi tutkimushanketta. Mikäli väitöskirjatutkijalle haetaan rahoitusta myös muissa hakuluokissa, samalle henkilölle ei makseta päällekkäistä rahoitusta. Hakemukseen liitetään ohjaajan lausunto. Tutkimusrahoitusta on haettu 32 796,75 euroa valittajan palkkakustannuksiin vastuututkijana sekä organisaation infrakustannuksiin. Hakemus on ollut hakuohjeen mukainen ja sisältänyt sen edellyttämät liitteet.

Rahoituksen hakuaika on päättynyt 17.9.2018 kello 15.00. Rahoitushakemus on arvioitu ja se on saanut arvioinnissa mediaanipisteet 23. Tämä pistemäärä on selvästi ylittänyt alimman hyväksytyn pistemäärän (21), jolla rahoitusta on myönnetty. Arvioijien kommentoissa on todettu muun ohella, että kyseessä on erittäin tärkeä ja ajankohtainen palvelujärjestelmä- ja palvelurakennemuutokseen liittyvä tutkimus. Tutkimuksen aihepiiri on todettu tärkeäksi ja keskeiseksi terveydenhuoltojärjestelmän kannalta. Lausuntojen perusteella valittaja on myös arvioitu tuotteliaaksi tutkijaksi.

Rahoitushakemus on sen saamasta pistemäärästä huolimatta hylätty. Hylkäämistä on perusteltu sillä, että valittaja on väitellyt hakuajan päättymisen jälkeen (12.10.2018), mutta ennen kuin tutkimustoimikunta on tehnyt päätöksensä (7.11.2018). Hakuohjeessa ei ole mitään mainintaa siitä, että hakemus voitaisiin hylätä sillä perusteella, että hakija väittelee hakuajan päättymisen jälkeen, mutta ennen päätöksentekoa. Hakemuksen hylkääminen loukkaa valittajan oikeussuojaa ja hakijoiden yhdenvertaista kohtelua. Jos asia olisi mainittu hakuohjeessa, valittaja olisi voinut väitellä vasta päätöksenteon jälkeen ja näin ollen valittaja olisi voinut saada myönteisen rahoituspäätöksen.

Edellä mainittua hylkäämisperustetta ei ole mainittu myöskään VTR-tutkimushankehakemusten arviointiohjeessa. Sen mukaan mikäli arvioija antaa yleisarvioksi hylätyn, on hylkäämisen perusteen oltava riittävän vahva ja perustelut on kuvattava tarkasti. Esimerkiksi hakemus voidaan hylätä, mikäli tutkimushanke ei toteuta hyvää tieteellistä käytäntöä, tutkimushankkeesta ei ole välitöntä hyötyä KYS ervalta tai se ei linjaudu sosiaali- ja terveysministeriön ja ervatutkimustoimikuntien määrittelemiін tavoitteisiin ja painoalueisiin.

Mistään tällaisesta hylkäämisperusteesta ei tässä tapauksessa ole ollut kyse. KYSin erva-tutkimustoimikunta on kokouksessaan 8.3.2019 § 11 linjannut niitä periaatteita ja menettelyitä, joita seuraavassa eli vuoden 2020 valtion tutkimusrahoituksen haussa, arvioinnissa ja rahoituksen jaossa noudatetaan. Päätöksen liitteenä on ehdotus, jonka mukaan ohjeistusta hakukelpoisuu-

desta tarkennetaan. Ehdotuksen mukaan hakijan tulee hakea siinä hakuloukassa minkä kelpoisuudet hän täyttää päätösjankohtana. Esimerkiksi jos väittelee hakuaikana, tulee hakea tohtoriluokassa.

Valittaja ei ole väitellyt hakuaikana, vaan vasta hakuajan päättymisen jälkeen. Rahoitushakemuksen tehdessään hakija tietää kyllä hakuajan päättymisajankohdan, mutta hakija ei voi mitenkään arvioida saati tietää, milloin KYS erva-tutkimustoimikunta tekee rahoituspäätöksensä. Esimerkiksi vuoden 2018 VTR-rahoituksen osalta tämä päätös tehtiin vasta 24.5.2018, kun hakuaika oli päättynyt jo 18.9.2017. Kun asiaa ei ole hakuohjeessa ohjeistettu, ei voida olettaa, että hakija jäisi odottamaan päätöksentekoa. Erva-tutkimustoimikunnan päätöksen 27.11.2018 mukaan tutkimusrahoitus on tarkoitettu käytettäväksi nimenomaiseen tutkimushankkeeseen suoraan kohdistuviin kuluihin. Hakemuksesta käy ilmi, että kyseessä on käynnissä oleva valtakunnallinen tutkimus, joka jatkuu. Kielteinen rahoituspäätös johtaa valittajan osalta tutkimusrahoituksen keskeytymiseen.

Valtion tutkimusrahoituksen tarkoitus on edistää tutkimustoimintaa. Myöskään määrärahan puute ei estä KYS erva-tutkimustoimikuntaa hyväksymästä hakemusta. Päätöksen 8.3.2019 liitteestä käy ilmi, että KYS erva-tutkimustoimikunnalla on käyttämättä jääneitä varoja yhteensä 258 707,25 euroa.

Lausunto ja vastine

Pohjois-Savon sairaanhoitopiiri on antanut lausunnon.

Valittaja on antanut vastineen.

HALLINTO-OIKEUDEN RATKAISU

Hallinto-oikeus hylkää valituksen.

Perustelut

Sovellettavat oikeusohjeet

Terveystieteiden tutkimuslain 61 §:n 1 momentin mukaan sosiaali- ja terveysministeriö määrittelee yhteistyössä erityisvastuualueiden tutkimustoimikuntien kanssa yliopistotasoisien terveyden tutkimuksen painoalueet ja tavoitteet nelivuotiskausittain.

Terveystieteiden tutkimuslain 61 §:n 2 momentin mukaan yliopistotasoiseen terveyden tutkimukseen myönnetään valtion rahoitusta erityisvastuualueiden tutkimustoimikunnille, jotka päättävät tutkimusrahoituksen osoittamisesta tutkimushankkeille. Rahoitusta maksetaan erityisvastuualueiden tutkimustoimikunnille sosiaali- ja terveysministeriön neljäksi vuodeksi kerrallaan tekemän päätöksen mukaisesti. Ministeriön päätös perustuu tutkimustoiminnan painoalueiden ja tavoitteiden toteutumiseen sekä tutkimuksen laatuun, määrään ja tuloksellisuuteen edellisellä nelivuotiskaudella. Jos erityisvastuualueiden aluejako muuttuu nelivuotiskauden aikana, muuttunut aluejako otetaan huomioon sosiaali- ja terveysministeriön päätöksessä.

Terveystalain 61 §:n 3 momentin mukaan erityisvastuualueen sairaanhoitopiirien kuntayhtymien on perustettava alueelleen yliopistotasaisen terveyden tutkimuksen tutkimustoimikunta, jossa on monitieteinen edustus erityisvastuualueen terveydenhuollon toimintayksiköistä. Tutkimustoimikunta päättää tutkimusrahoituksen myöntämisestä alueellaan hakemusten perusteella. Terveystalain 61 §:n 3 momentin mukaan yliopistotasaisen terveyden tutkimuksen tutkimustoimikunta, jossa on monitieteinen edustus erityisvastuualueen terveydenhuollon toimintayksiköistä, ylläpitävä kunta, kuntayhtymä, valtion mielisairaala tai sosiaali- ja terveystalain 61 §:n 3 momentin mukaan asetuksella säädetty palvelujen tuottaja voivat hakea terveyden tutkimuksen rahoitusta.

Hallintalain 6 §:n mukaan viranomaisen on kohdeltava hallinnossa asioivia tasapuolisesti sekä käytettävä toimivaltaansa yksinomaan lain mukaan hyväksyttäviin tarkoituksiin. Viranomaisen toimien on oltava puolueettomia ja oikeassa suhteessa tavoiteltuun päämäärään nähden. Niiden on suojattava oikeusjärjestyksen perusteella oikeutettuja odotuksia.

Asiassa saatu selvitys

Pohjois-Savon sairaanhoitopiirin kuntayhtymän Kuopion yliopistollisen sairaalan erityisvastuualueen tutkimustoimikunta on päättänyt 7.11.2018 § 30 valtion tutkimusrahoituksen jakamisesta yliopistotasaiseen terveyden tutkimukseen KYSin erityisvastuualueella vuodelle 2019. Päätöksessä on todettu, että yksi hakija on hakemuksen perusteella väitellyt 12.10.2018, joten hänelle ei voi myöntää rahoitusta, joka on tarkoitettu väitöskirjatyöntekijän palkkaan. Valituksenalaisen päätöksen kertoelmaosassa erä-tutkimustoimikunnan rahoituspäätöksen perusteluista on todettu, että valittajalle ei ole voitu myöntää rahoitusta väitöskirjan tekoon, koska valittaja on jo päättösajankohtana 7.11.2018 väitellyt. Väitöskirjan teko ei ole ollut kesken, joten väitöskirjan tekemisen palkkaan rahoitusta ei ole voinut tällä perusteella saada. Valituksenalaisessa päätöksessä toisaalta myönnetään se seikka, että hakija on ollut siinä tilanteessa, että hänelle ei muodollisesti ole voitu missään luokassa myöntää valtion tutkimusrahoitusta.

Erä-tutkimustoimikunta on hallinto-oikeudelle lähettämässään lausunnossa todennut, että valittaja on hakenut rahoitusta väitöskirjatutkimushankkeeseen. Lausunnon mukaan tämä tarkoittaa sitä, että valittaja on hakenut rahoitusta väitöskirjan tekemisen palkkaan. Hakuaika valtion tutkimusrahalle on erä-toimikunnassa päättynyt 17.9.2018. Valittaja on väitellyt 12.10.2018. Tästä on voitu jo lähtökohtaisesti päätellä, että hakuajan päättyessä valittajan väitöskirja ei ole enää ollut keskeneräinen. Valittaja ei siten ole tarvinnut palkkaa väitöskirjan tekemiseen. Myös hakemuksen arvioinnin kommentteissa on todettu, että kysymyksessä ei ole enää väitöskirjatutkimushanke. Lisäksi kommentteissa on todettu, että ei ole tarkoituksenmukaista myöntää tutkimusrahoitusta tällaisessa tilanteessa vuodelle 2019. Väittelyn vuoksi rahoitushakemuksen kohteena olevat tutkimukset eivät ole enää väitöskirjan osatöitä, vaan lisätutkimuksia.

Oikeudellinen arviointi ja johtopäätös

Asiassa on oikeudellisesti kysymys siitä, onko Pohjois-Savon sairaanhoitopiirin kuntayhtymän Kuopion yliopistollisen sairaalan erityisvastuualueen tutkimustoimikunta voinut hylätä valittajan tutkimusrahoitushakemuksen

sillä perusteella, että valittajan väitöskirjatutkimus on valmistunut ennen rahoituspäätöksen tekemistä.

Valtion tutkimusrahoituksessa (VTR) on kysymys terveydenhuoltolain mukaisesta rahoituksesta, joka on tarkoitettu jaettavaksi yliopistotasaisen terveyden tutkimuksen tutkimushankkeille. Terveydenhuoltolain 61 §:n 1 momentin mukaan sosiaali- ja terveysministeriö määrittelee yhteistyössä erityisvastuualueiden tutkimustoimikuntien kanssa yliopistotasaisen terveyden tutkimuksen painoalueet ja tavoitteet nelivuotiskausittain. Pykälän 2 momentin mukaan yliopistotasaiseen terveyden tutkimukseen myönnetään valtion rahoitusta erityisvastuualueiden tutkimustoimikunnille, jotka päättävät tutkimusrahoituksen osoittamisesta tutkimushankkeille. Rahoitusta maksetaan erityisvastuualueiden tutkimustoimikunnille sosiaali- ja terveysministeriön neljäksi vuodeksi kerrallaan tekemän päätöksen mukaisesti. Pykälän 3 momentin mukaan tutkimustoimikunta päättää tutkimusrahoituksen myöntämisestä alueellaan hakemusten perusteella.

Hallinto-oikeus toteaa edellä mainitun perusteella, että erityisvastuualueiden tutkimustoimikunnalle on lailla säädetty harkintavaltaa tutkimusrahoituksen myöntämisen suhteen. Tätä harkintavaltaa kuitenkin rajoittavat yhdessä sosiaali- ja terveysministeriön kanssa määritellyt yliopistotasaisen terveyden tutkimuksen painoalueet ja tavoitteet sekä hallintolain 6 §:n mukaiset viranomaisen harkintaa ohjaavat oikeusperiaatteet. Hallinto-oikeus arvioi, että päätösharkinnassa on voitu ottaa selvityksenä huomioon myös tutkimusrahoituksen hakemista vuodelle 2019 koskeva hakuohje.

Pohjois-Savon sairaanhoitopiirin kuntayhtymän Kuopion yliopistollisen sairaalan erityisvastuualueen tutkimustoimikunnan 13.8.2018 julkaiseman hakuohjeen mukaan tutkimusrahoituksen hakuluokat on jaettu dosenttitason, tohtoritason ja väitöskirjatason tutkimushankkeisiin. Väitöskirjatutkimushankkeiden osalta hakuohjeessa todetaan seuraavaa. Väitöskirjatutkija voi hakea rahoitusta vain omaan palkkaan ja korkeintaan kuuden (6) kuukauden ajalle. Väitöskirjatutkimushanke voi kuulua osaksi tutkimushanketta. Mikäli väitöskirjatutkijalle haetaan rahoitusta myös muissa hakuluokissa, samalle henkilölle ei makseta päällekkäistä rahoitusta. Hakemukseen liitetään ohjaajan lausunto. Hakuohjeen mukaan erva-tutkimustoimikunnan jäsenet ja varajäsenet arvioivat väitöskirjatutkimushankehakemukset. Erva-tutkimustoimikunnan 7.11.2018 antaman päätöksen mukaan väitöskirjatutkimushankkeiden arvioijat on laitettu satunnaiseen järjestykseen ja hakemukset on jaettu arvioijille. Väitöskirjatutkimushankkeet ovat saaneet viisi arviointia. Päätöksen mukaan arviointien kirjallisista kommentteista on tehty yhteenveto jakopäätöskokoukseen.

Pohjois-Savon sairaanhoitopiirin kuntayhtymän Kuopion yliopistollisen sairaalan erityisvastuualueen tutkimustoimikunnan 13.6.2018 julkaiseman VTR-tutkimushankehakemusten arviointiohjeen mukaan rahoitushakemusten arvioinnin kohteena on tutkimushankkeen yleinen merkitys ja vaikuttavuus terveyden edistämisen ja sairauksien hoidon kannalta, tutkimushankkeen kliininen ja terveystieteellinen merkitys, tutkimussuunnitelma ja tieteellinen asiantuntijuus. Tutkimushankkeiden arvioijat tekevät pisteytyksen edellä mainittujen kohdealueiden perusteella. Lisäksi tutkimushankkeelle annetaan yleisarvio. Perustelut yleisarviolle tai hakemuksen hylkäämiselle

annetaan kirjallisena. Perusteluja hyödynnetään erva-tutkimustoimikunnan kokouksessa rahoituspäätöksiä tehdessä. Tilanteissa, missä tutkimushanhakemus on saamassa pisteytysesityksen mukaan rahoitusta, mutta arvioitsija ehdottaa hankkeen hylkäämistä, tulee asiasta käydä yhteinen keskustelu päätöksenteon tueksi kaikkien kokouksessa läsnä olevien erva-tutkimustoimikunnan jäsenten kesken lukuun ottamatta tutkimushanketta koskevassa päätöskäsittelyssä jäävinä olevia jäseniä.

Hallinto-oikeus toteaa, että valittaja on hakenut rahoitusta väitöskirjatutkimushankkeelle, joka liittyy käynnissä olevaan valtakunnalliseen tutkimukseen. Erva-tutkimustoimikunnan 13.8.2018 julkaiseman hakuohjeen mukaan rahoitus voi väitöskirjatason tutkimushankeluokassa kohdistua vain omaan palkkaan ja korkeintaan kuuden kuukauden ajanjaksolle. Ohjeen mukaan on myös mahdollista, että hyväksyttävästä pisteytyksestä huolimatta rahoitukselle voi ilmetä jokin muu este. Valittaja on väitellyt ja suorittanut lääketieteen tohtorin tutkinnon tutkimusrahoituksen hakuajan jälkeen, mutta ennen kuin rahoituspäätös on hakemusten perusteella tehty. Valittajan hakemuksen arvioija on lausunut muun ohella, että kyse ei ole enää väitöskirjatutkimushankkeesta, vaan post doc -hankkeesta. Arvioijan kommenttien johdosta erva-tutkimustoimikunta on käynyt keskustelun valittajan hakemuksesta.

Hallinto-oikeus arvioi, että erva-tutkimustoimikunta on voinut arvioida valittajan tutkimushankkeen rahoittamista suhteessa siihen, että kysymyksessä olevaa tutkimusrahoitusta haetaan ja myönnetään kolmessa tutkimushankeluokassa, ja että toimikunnan hakuohjeen mukaan väitöskirjatutkimushankkeiden luokassa rahoitus on tarkoitettu käytettäväksi väitöskirjatutkijan palkkaan. Tähän nähden tutkimustoimikunta on voinut sille lain mukaan kuuluvan harkintavallan nojalla ja esittämillään hyväksyttävänä pidettävillä perusteilla hylätä valittajan rahoitushakemuksen ja hänen oikaisuvaatimuksensa siitä huolimatta, että valittajan tutkimushanke on jatkunut väitöskirjan valmistumisen jälkeen ja että tutkimushankkehakemusten arvioinnissa valittajan hakemuksen saamat pisteet ovat ylittäneet alimman pistemäärän, jolla väitöskirjatutkimushankkeiden luokassa on myönnetty rahoitusta. Valituksenalainen päätös ei siten ole lainvastainen.

Sovelletut oikeusohjeet

Perusteluissa mainitut sekä
Valtionavustuslaki 34 § ja 37 §
Laki oikeudenkäynnistä hallintoasioissa 125 § ja 126 §

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valituslupan.

Valitusosoitus on liitteenä (HOL valituslupa).

Päätöksen ovat tehneet hallinto-oikeuden jäsenet Riikka Tiainen, Ritva Schiestl ja Terhi Helttunen.

Esittelijä

Otso Myrsky

Soili Antikainen
lainkäyttösihteeri

Jakelu

Päätös

Konsta Pamilo

Oikeudenkäyntimaksu

260 euroa (Oikeudenkäyntimaksua koskeva oikaisuvaatimusohje on tämän päätöksen liitteenä.)

Jäljennös

Pohjois-Savon sairaanhoitopiiri Erva tutkimustoimikunta

VALITUSOSOITUS

Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla **korkeimpaan hallinto-oikeuteen** kirjallisella valituksella, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Valitusluvan myöntämisen perusteet

Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 111 §:n 1 momentin mukaan valituslupa on myönnettävä, jos:

- 1) lain soveltamisen kannalta muissa samanlaisissa tapauksissa tai oikeuskäytännön yhtenäisyyden vuoksi on tärkeää saattaa asia korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi;
- 2) asian saattamiseen korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi on erityistä aihetta asiassa tapahtuneen ilmeisen virheen vuoksi; tai
- 3) valitusluvan myöntämiseen on muu painava syy.

Valituslupa voidaan myöntää myös siten, että se koskee vain osaa muutoksenhaun kohteena olevasta hallinto-oikeuden päätöksestä.

Valitusaika

Valitus on tehtävä **30 päivän kuluessa hallinto-oikeuden päätöksen tiedoksisaantipäivästä**, sitä päivää lukuun ottamatta.

Vastaanottajan katsotaan saaneen tiedon kirjeitse tavallisena tiedoksiantona lähetetystä päätöksestä seitsemäntenä päivänä päätöksen lähettämisestä, jollei vastaanottaja näytä tiedoksisaannin tapahtuneen tätä myöhemmin.

Käytettäessä todisteellista tiedoksiantotapaa vastaanottajan katsotaan saaneen päätöksestä tiedon sinä päivänä, jona päätös on vastaanotettu. Tiedoksisaantipäivän osoittaa vastaanottotodistus, saantitodistus tai tiedoksiantotodistus. Sijaistiedoksiannossa tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen kolmantena päivänä sijaistiedoksiantoa koskevan tiedoksiantotodistuksen osoittamasta päivästä.

Käytettäessä tavallista sähköistä tiedoksiantotapaa vastaanottajan katsotaan saaneen tiedon päätöksestä kolmantena päivänä viestin lähettämisestä (sähköpostitse tai sähköisen asiointipalvelun kautta), jollei muuta näytetä. Sähköisen asiointipalvelun kautta todisteellisesti tiedoksi saadun päätöksen tiedoksisaantipäivä on päätöksen noutamispäivä asiointipalvelusta.

Viranomaisen tietoon asiakirjan katsotaan kuitenkin tulleen kirjeen tai sähköisen viestin saapumispäivänä.

Valituksen sisältö

Valituksessa, johon on sisällytettävä valituslupahakemus, on ilmoitettava

- valittajan nimi ja yhteystiedot mukaan lukien se postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (prosessiosoite); jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä, on valituksessa mainittava myös tämän yhteystiedot
- päätös, johon haetaan muutosta (valituksen kohteena oleva päätös)
- peruste, jolla valituslupaa pyydetään, sekä syyt, joiden vuoksi valitusluvan myöntämiseen on mainittu peruste
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi (vaatimukset)
- vaatimusten perustelut
- mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä korkeimmalle hallinto-oikeudelle. Jos usea tekee valituksen yhdessä, voidaan joku heistä ilmoittaa yhdyshenkilöksi.

Valituksen liitteet

Valitukseen on liitettävä

- hallinto-oikeuden päätös valitusosoituksineen
- selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Asiamiehen, joka ei ole toiminut asiamiehenä asian aikaisemmassa käsittelyvaiheessa, ja joka ei ole asianajaja, julkinen oikeusavustaja tai luvan saanut oikeudenkäyntiavustaja, on liitettävä valitukseen valtakirja.

Valituksen toimittaminen

Valitus on toimitettava valitusajassa **korkeimmalle hallinto-oikeudelle**. Valituksen tulee olla perillä valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Tämä koskee myös tilanteita, joissa valitus toimitetaan sähköisen asiointipalvelun kautta tai sähköpostitse. Valitus liitteineen voidaan toimittaa sähköisen asiointipalvelun kautta. Asiointipalvelun kautta toimitettua valitusta tai sähköpostitse toimitettua valitusta ei tarvitse toimittaa paperimuodossa. Asiakirjojen lähettäminen postitse tai sähköisesti tapahtuu lähettäjän omalla vastuulla.

Korkeimman hallinto-oikeuden yhteystiedot:

Postiosoite:	Korkein hallinto-oikeus, PL 180, 00131 Helsinki
Sähköposti:	korkein.hallinto-oikeus@oikeus.fi
Käyntiosoite:	Fabianinkatu 15, 00130 Helsinki
Puhelin:	029 56 40200
Faksi:	029 56 40382
Aukioloaika:	arkipäivisin klo 8.00 – 16.15

Hallinto- ja erityistuomioistuinten sähköinen asiointipalvelu:

<https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

KORKEIMMAN HALLINTO-OIKEUDEN PÄÄTÖKSESTÄ PERITTÄVÄ OIKEUDENKÄYNTIMAKSU

Muutoksenhakuasian käsittelystä korkeimmassa hallinto-oikeudessa peritään 510 euron suuruinen oikeudenkäyntimaksu.

Oikeudenkäyntimaksua ei peritä yksityishenkilön vireille panemissa sosiaalihuoltolaissa (1301/2014) eikä terveydenhuoltolaissa (1326/2010) tarkoitettua palvelua tai etuutta koskevissa asioissa, lastensuojelulain (417/2007) mukaisissa asioissa, lukuun ottamatta mainitun lain 16 c §:ssä tarkoitettuja, kuntien keskinäisiä korvauksia koskevia asioita, yksityishenkilön vireille panemissa ulkomaalaislain (301/2004) mukaisissa kansainvälistä suojelua koskevissa asioissa, mielenterveyslain (1116/1990) mukaisissa asioissa eikä asioissa, joiden käsittely on muualla laissa säädetty maksuttomaksi.

Oikeudenkäyntimaksua ei peritä, jos korkein hallinto-oikeus muuttaa valituksenalaista päätöstä muutoksenhakijan eduksi. Veroasiassa annettua ennakkoratkaisua koskevassa muutoksenhakuasiassa maksu kuitenkin peritään riippumatta lopputuloksesta. Oikeudenkäyntimaksua ei peritä oikeusapulain (257/2002) nojalla käsittelymaksuista vapautetuilta.

Tuomioistuinmaksulaki (1455/2015).

